

Popunjavanje prijave porez na dobit prema novčanom načelu (Obrazac PD-NN) za 2024.

Igor Milinović, mag. oec.

U članku se daje praktični primjer popunjavanja Obrasca PD-NN–prijave poreza na dobit prema novčanom načelu za 2024. godinu.

1. Tko utvrđuje osnovicu poreza na dobit prema novčanom načelu

Sukladno čl. 5. st. 7. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov. br. 177/04 do 114/23 – u nastavku teksta: Zakon) i čl. 11.b. Pravilnika o porezu na dobit (95/05 do 156/23 – u nastavku teksta: Pravilnik), porezni obveznik koji **u prethodnom poreznom razdoblju nije ostvario prihode veće od 1.000.000,0 eura** može poreznu osnovicu utvrditi prema novčanom načelu.

Porezni obveznik koji namjerava utvrđivati poreznu osnovicu prema novčanom načelu dužan je podnijeti Poreznoj upravi najkasnije 15 dana nakon početka poreznoga razdoblja **izjavu** o promjeni načina utvrđivanja porezne osnovice. Tako se za 2024. godinu navedena izjava trebala podnijeti **do 15. siječnja 2024.**

Porezni obveznik koji želi utvrđivati poreznu osnovicu prema novčanom načelu u **2025. godini** treba podnijeti izjavu o promjeni načina utvrđivanja porezne osnovice **do 15. siječnja 2025.** Primjer navedene izjave dajemo u nastavku.

Poduzetnik d.o.o.
Zagreb, Kratka ulica 2
OIB: 596462834583

Ministarstvo financija
Porezna uprava
Područni ured Zagreb
Ispostava Trešnjevka

Sukladno čl. 5. st. 7. i 11. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 77/04 do 114/23) podnosimo

IZJAVU O PROMJENI NAČINA UTVRĐIVANJA POREZNE OSNOVICE

Izjavljujemo da od poreznog razdoblja koje počinje 1. siječnja 2025. godine želimo prijeći na utvrđivanja osnovice poreza na dobit primjenom novčanog načela.

Društvo Poduzetnik d.o.o. zadovoljava uvjete iz čl. 5. st. 7. Zakona o porezu na dobit jer su ukupni prihodi u 2024. godini iznosili 453.343,22 eura.

U Zagrebu, 8.1.2025.

Direktor društva:

Porezni obveznik koji je i **obveznik PDV-a** može izabrati način utvrđivanja porezne osnovice prema novčanom načelu ako primjenjuje **postupak oporezivanja PDV-a prema naplaćenim naknadama**.

Porezni obveznik koji je izabrao način utvrđivanja porezne osnovice prema novčanom načelu mora zadržati isti način utvrđivanja porezne osnovice najmanje **3 porezna razdoblja** ako zadovoljava propisane uvjete.

Treba napomenuti, kada se pređe na plaćanje poreza na dobit po novčanom načelu **NE dolazi do promjena u načinu knjiženja u financijskom knjigovodstvu** tj. u načinu vođenja poslovnih knjiga. Porezni obveznik i nadalje vodi poslovne knjige prema članku 33. stavku 1. Zakona u skladu s propisima o računovodstvu, tj. u skladu s računovodstvenim standardima.

Uvjeti i postupak utvrđivanja porezne osnovice prema novčanom načelu propisani su čl. 5. st. 7 do 13., čl. 6. st. 5., čl. 7. st. 10. i čl. 16. Zakona o porezu na dobit, te čl. 11.b, čl. 41. i čl. 47.c Pravilnika o porezu na dobit, dok sve druge odredbe Zakona i Pravilnika porezni obveznik koji podnosi Obrazac PD-NN primjenjuje kao i porezni obveznik koji podnosi Obrazac PD. Također za popunjavanje Obrasca PD-NN bitna je Uputa Porezne uprave od 23. travnja 2018. (Br. klase: 410-01/18-01/312, Ur. broj: 513-07-21-01/18-1) vezano uz prijavu poreza na dobit (u nastavku teksta: Uputa PU).

Napominjemo da obveznik poreza na dobit poreznu osnovicu prema novčanom načelu utvrđuje samo za vrijeme redovitog poslovanja jer je člankom 11.b stavkom 8. Pravilnika propisano ukoliko je nad poreznim obveznikom koji utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu **pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije** ili porezni obveznik nestaje bez postupka likvidacije ili prestaje obavljati poduzetničku djelatnost, porezni obveznik je dužan u prijavi poreza na dobit za porezno razdoblje prije nastanka navedene promjene ili prije prestanka obavljanja djelatnosti, iskazati poreznu osnovicu prema članku 5. stavku 1. Zakona, korekcijom porezne osnovice odnosno uvećanjem i umanjenjem porezne osnovice prema stavkama i predznaku iz članka 41. stavka 2. Pravilnika. U tom slučaju prijava poreza na dobit podnosi se na Obrascu PD.¹

2. Prijava poreza na dobit prema novčanom načelu

Porezni obveznici koji utvrđuju poreznu osnovicu prema novčanom načelu godišnju poreznu prijavu podnose **na Obrascu PD-NN²** koji je sastavni dio Pravilnika o porezu na dobit.

Porezna osnovica poreza na dobit prema novčanom načelu u Obrascu PD-NN utvrđuje se na sljedeći način:

- 1) iz sastavljenog **Računa dobiti i gubitka** preuzimaju se ukupni prihodi, ukupni rashodi i dobit (ili gubitak) prije oporezivanja;
- 2) **svodi se** dobit/gubitak na poreznu osnovicu prema novčanom načelu;
- 3) **dodatno se** uvećava ili umanjuje porezna osnovica ;
- 4) obračunavaju se **porezne olakšice, oslobođenja i poticaji** ako ih porezni obveznik ima;
- 5) utvrđuje se **porezna obveza**.

ističemo...

Kod sastavljanja Obrasca PD –NN treba se **voditi načelom izbjegavanja dvostrukog oporezivanja i načelom izbjegavanja dvostrukog umanjenja porezne osnovice!**

3. Svođenje dobiti/gubitka na poreznu osnovicu prema novčanom načelu

Da bi se dobit/gubitak sveo na poreznu osnovicu prema novčanom načelu potrebno je povećati dobit (ili smanjiti gubitak) za propisane pozicije koje su navedene u čl. 5. st. 9. Zakona o porezu na dobit. Te pozicije nalaze se u Obrascu PD-NN. Tako se od rednog broja 5. do 18. nalaze pozicije koje povećavaju dobit (ili smanjuju dobit), a od rednog broja 19. do 29. pozicije koje smanjuju dobit (ili povećavaju gubitak).

Svaku pojedinu poziciju pojašnjavam u nastavku.

I. Dobit/gubitak iz računa dobiti i gubitka

1. Ukupni prihodi

Na ovom rednom broju iskazuju se ukupni prihodi iz računa dobiti i gubitka.

U našem primjeru ukupni prihodi iznose 137.542,00 eura.

2. Ukupni rashodi

Na ovom rednom broju iskazuju se ukupni rashodi iz računa dobiti i gubitka.

U našem primjeru ukupni rashodi iznose 122.200,00 eura.

3. Dobit (r. br. 1. – r. br. 2.)

Na ovom rednom broju iskazuje se dobit iz računa dobiti i gubitka, što zapravo predstavlja razliku između rednog broja 1. i rednog broja 2., uz uvjet da je redni broj 1. veći od rednog broja 2.

U našem primjeru dobit iznosi 15.342,00 eura.

4. Gubitak (r. br. 2. – r. br. 1.)

Na ovom rednom broju iskazuje se gubitak iz računa dobiti i gubitka, što zapravo predstavlja razliku između rednog broja 2. i rednog broja 1., uz uvjet da je redni broj 2. veći od rednog broja 1.

II. Svođenje dobiti/gubitka na poreznu osnovicu prema novčanom načelu

II.1. Povećanje dobiti / smanjenje gubitka prema novčanom načelu

5. Rashodi (gubici) od vrijednosnih usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine

Rashodi (gubici) od vrijednosnih usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine nastaju svođenjem knjigovodstvene vrijednosti imovine na fer vrijednost. S obzirom da ovako evidentirani rashod je nenovčana transakcija, tj. nema utjecaja na osnovicu poreza na dobit kod novčanog načela, potrebno je za njegov iznos povećati dobit (ili smanjiti gubitak).

Na ovom rednom broju se neće iskazati samo iznos vrijednosnih usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne iz čl. 12. st. 22. Zakona o porezu na dobit nastalo u poreznom razdoblju (ako se ne iskazuje trošak amortizacije), tj. neće se iskazati vrijednosno uskla-

¹ Uputa PU.

² Dakle, porezni obveznici poreza na dobit prema novčanom načelu ne popunjavaju Obrazac PD već samo Obrazac PD-NN.

denje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine do „redovne“ stope amortizacije.

6. Rashodi (gubici) od vrijednosnih usklađenja financijske imovine

Rashodi (gubici) od vrijednosnih usklađenja financijske imovine predstavlja svođenje knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine na fer vrijednost te se radi o nerealiziranim gubicima. S obzirom da ovako evidentirani rashod je nenovčana transakcija, tj. nema utjecaja na osnovicu poreza na dobit kod novčanog načela, potrebno je za njezin iznos povećati dobit (ili smanjiti gubitak).

Porezni obveznik koji utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu primjenjuje odredbe članka 10. st. 1., čl. 9. i čl. 33. Pravilnika o porezu na dobit koje se odnose na utvrđivanje porezno priznatog rashoda temeljem otpisa potraživanja financijske imovine. Ukoliko se u istom poreznom razdoblju, u kojemu je nastalo određeno potraživanje, izvrši i porezno priznati otpis financijske imovine taj iznos se neće iskazati na ovom rednom broju. Iznimno, porezni obveznik na ovaj redni broj neće upisati iznos porezno priznatog otpisa financijske imovine koji je nastao u istom poreznom razdoblju.³

7. Rashodi vrijednosnog usklađenja potraživanje od kupaca za isporučena dobra i obavljene usluge

Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca za isporučena dobra i obavljene usluge predstavlja rashod koji smanjuje dobit u računu dobiti i gubitka (knjiženje: 7193/1290 ili 7193/1200). Međutim, radi se nenovčanoj transakciji te je potrebno za iznos vrijednosnog usklađenja povećati dobit (ili smanjiti gubitak) i to neovisno o tome radi li se o porezno priznatom ili nepriznatom rashodu.

Napominjemo da vrijednosna usklađenja potraživanja od kupaca koja su zastarjela te nisu porezno priznata jer nisu poduzete radnje prema čl. 9. Zakona o porezu na dobit (tužba, ovrha i dr.) treba još iskazati i na red. br. 16.–Iznos uvećanja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika.

U našem primjeru treba povećati dobit za 2.000,00 eura (iznos preuzet s konta 7193).

8. Rashodi od rezerviranja

Rashodi po osnovi rezerviranja (za otklanjanje nedostataka u jamstvenog roku, za otpremnine, za troškove po započetim sudskim sporovima, i dr.) je stavka koja smanjuje dobit u računu dobiti i gubitka (knjiženje: 42/97). S obzirom da se radi o nenovčanoj transakciji potrebno je za rashode rezerviranja povećati dobit (ili smanjiti gubitak).

U našem primjeru treba povećati dobit za 10.000,00 eura (iznos preuzet s konta 420).

9. Rashodi od nerealiziranih tečajnih razlika

Negativne tečajne razlike nastaju svođenjem monetarnih stavki (najčešće kupaca i dobavljača) na srednji tečaj HNB-a na datum bilance (31. prosinca). Radi se rashodima po osnovu nerealiziranih tečajnih razlika koje predstavljaju nenovčanu transakciju te je potrebno za njihov iznos povećati dobiti (ili smanjiti gubitak).

10. Rashodi od ostalih nenovčanih transakcija

U ovaj redni broj unose se rashodi od ostalih nenovčanih transakcija koji prethodno nisu navedeni a iskazani su na rednom broju 2. Obrasca PD-NN.

11. Smanjenje potraživanja od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka obveze PDV-a)

U ovaj redni broj upisuju se smanjenja potraživanja od poslovnih aktivnosti (potraživanja koja su naplaćena ili vrijednosno usklađena) koja se odnose na potraživanja koja su nastala u tekućoj godini (2024. god.). To se prvenstveno odnosi na potraživanja od kupaca za prodanu robu i usluge, ali se unose i ostala potraživanja od poslovnih aktivnosti (npr. potraživanja od zaposlenih).

Smanjenja potraživanja potrebno je upisati iznos s potražne strane konta određenog potraživanja (npr. potraživanja od kupaca uključujući konta vrijednosnih usklađenja (npr. konto 129)⁴, ali samo za potraživanja koja su nastala tijekom poreznog razdoblja (2024. god.). Ovdje se upisuje i smanjenje potraživanja za dane predujmove.⁵ Smanjenja potraživanja od poslovnih aktivnosti iz prethodnih godina (2023. god. i prije) ne upisuju se u ovaj redni broj već ih treba iskazati na red. br. 16.–Iznos uvećanja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika.

Ako je poduzetnik obveznik PDV-a, onda se iznos smanjenja potraživanja treba umanjiti za PDV (naravno ako je PDV sadržan u potraživanju). Kod potraživanja koja u sebi NE sadrže PDV (npr. prijenos porezne obveze, oslobođenja iz čl. 40. Zakona o PDV-u) ne treba ih umanjivati.

Iznos smanjenja potraživanja treba umanjiti i za iznos smanjenja kamata (zateznih, redovnih) ako su te kamate uključene u potraživanje.

U našem primjeru dobit treba povećati za 108.000,00 eura. Navedeni iznos preuzet je s:

- *potražne strane konta 1200 i umanjen za PDV koji je sadržan u potraživanju = 135.000 – 27.000 PDV 25% = 108.000 eura.*

12. Smanjenje kratkotrajnih potraživanja po osnovi kamata priznatih u prihode (od svih aktivnosti)

U ovaj redni broj upisuju se smanjenja kratkotrajnih potraživanja po osnovu kamata koje su evidentirane u prihode tijekom poreznog razdoblja (2024. god.).⁶ Navedeno se odnosi na redovne i zatezne kamate.

U ovaj redni broj unosi se iznos nastalih smanjenja potraživanja po osnovi kamata nastalih tijekom poreznog razdoblja a podatak se uzima s potražne strane onih konta koja se odnose na potraživanje za kamate (redovne i zatezne).

Smanjenja kratkotrajnih potraživanja po osnovi kamata iz prethodnih godina (2023. god. i prije) ne upisuju se u ovaj redni broj već ih treba iskazati na red. br. 16.–Iznos uvećanja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika.

4 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 11. u Uputi PU: „Potraživanja koja je porezni obveznik po osnovi navedenih aktivnosti iskazao u приходима на редном броју 1 Обрасца PD-NN, у првом кораку су искључена из порезне оснoвике умањенjem iskaznom на редном броју 23 PD-NN (повећанje потраживанja), а она која су се реализирала (износ smanjenja потраживанja) укључују се у порезну оснoвнику на овом редном броју као реализирани приход (примитак).“

5 NE upisuju se smanjenja danih predujmova za nabavku dugotrajne imovine.

6 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 12. u Uputi PU: „Potraživanja koja je porezni obveznik po osnovi navedenih potraživanja iskazao u приходима на редном броју 1 Обрасца PD-NN, у првом кораку су у укупном износу искључена из порезне оснoвике умањенjem iskaznom на редном броју 24 Обрасца PD-NN (повећанje потраживанja), а она која су се реализирала (износ smanjenja потраживанja) укључују се у порезну оснoвнику на овом редном броју као реализирани приход (примитак).“

13. Smanjenje vrijednosti zaliha

U ovaj redni broj upisuje se iznos smanjenja vrijednosti zaliha tijekom poreznog razdoblja. Podatak se uzima s potražne strane konta koji se odnosi na zalihe.

Na ovom rednom broju porezni obveznik neće iskazati samo iznos rashoda po osnovi smanjenja vrijednosti zaliha koji se smatra porezno priznatim manjkom prema čl. 7. st. 1. t. 5. Zakona.⁷

U našem primjeru podatak se uzima s potražne strane konta 630 što iznosi 6.000,00 eura.

Povećanje kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka prava na odbitak pretporeza)

U ovaj redni broj upisuju se povećanje kratkoročnih obveza iz poslovnih aktivnosti, a to se prvenstveno odnosi na obveze prema dobavljačima.

U ovaj redni broj unosi se iznos ukupno nastalih povećanja kratkoročnih obveza iz poslovnih aktivnosti tijekom poreznog razdoblja te je potrebno uzeti podatak s potražne strane konta određene kratkoročne obveze (npr. obveze prema dobavljačima, obveze za članarine turističkim zajednicama).⁸ Također, na ovom rednom broju prikazuju se i povećanja obveza za plaće (neto plaća, obvezni doprinosi, porez na dohodak, prirez). **U ovoj redni broj NE upisuje se povećanje kratkoročnih obveza za nabavu dugotrajne imovine.**

Na ovom rednom broju upisuje se i povećanja kratkoročnih obveza za primjene predujmova.

Ako je poduzetnik obveznik PDV-a, onda se iznos povećanja obveze treba umanjiti za PDV koje je poduzetnik koristio kao pretporez. Ako poduzetnik po ulaznom računu ne može koristiti pretporez (npr. račun za reprezentaciju) onda iznos obveze ne treba umanjivati za PDV. Također kod obveza koje u sebi NE sadrže PDV (npr. računi od „malih obveznika“) ne treba ih umanjivati.

Iznos povećanja kratkoročnih obveza treba umanjiti i za iznos kamata (zateznih, redovnih) ako su te kamate uključene u obveze.

Napominjemo da se na ovom rednom broju iskazuje iznos povećanja kratkoročnih obveza od navedenih aktivnosti za koje su iskazani rashodi na rednom broju 2 Obrasca PD-NN, ali i iznos povećanja obveza od navedenih aktivnosti za koje se nisu stekli uvjeti iskazivanja rashoda (sučeljavanje prihoda i rashoda), npr. za zalihe za koje je iskazano umanjenje na rednom broju 25 zbog povećanja zaliha.

U našem primjeru dobit treba povećati za 113.700,00 eura (13.100,00 + 600,00 + 100.000,00). Navedeni iznos preuzet je:

- *s potražne strane konta 220 i umanjen za PDV koji je korišten kao pretporez = 1.000 (1.250 – 250 PDV) + 2.000 (2.500 – 500 PDV) + 100 (ne treba umanjivati za PDV jer nije korišten pretporez—račun za reprezentaciju) + 10.000 (12.500 – 2.500) = 13.100 eura;*
- *s potražne strane konta 2661 – Obveze za članarine turističkim zajednicama = 600,00 eura.*
- *s potražne strane skupine konta 27 – Obveze za plaće (neto, doprinosi, porez, prirez) = 100.000,00 eura.*

7 Uputa PU.

8 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 14. u Uputi PU: „Povećanje kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka prava na odbitak pretporeza) za koje je iskazan rashod na rednom broju 2 Obrasca PD-NN u prvom koraku su u ukupnom iznosu isključena iz porezne osnovice uvećanjem iskaznom na ovom rednom broju, a po realizaciji (izdatak) uključit će se u poreznu osnovicu na rednom broju 26 Obrasca PD-NN.“

15. Povećanje kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode (od svih aktivnosti)

U ovaj redni broj upisuju se povećanja kratkoročnih obveza po osnovu kamata koje su evidentirane u rashode. Navedeno se odnosi na redovne i zatezne kamate.

U ovaj redni broj unosi se iznos ukupno nastalih povećanja kratkoročnih obveza po osnovi kamata tijekom poreznog razdoblja a podatak se uzima s potražne strane onih konta koja se odnose na obveze za kamate (redovne i zatezne).⁹

16. Iznos uvećanja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika

U Uputi PU navoda se da: „na ovom rednom broju, porezni obveznik iskazuje ukupne iznose uvećanja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika (obuhvaća isključene stavke iz prethodnih poreznih razdoblja koje se uvećanjem porezne osnovice uključuju u poreznom razdoblju).“

Prema članku 11 b. stavku 3. Pravilnika, porezni obveznik koji utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu dužan je poreznu osnovicu uvećati ili umanjiti za određene nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke/gubitke te određene novčane transakcije i realizirane dobitke/gubitke koji su u prethodnim poreznim razdobljima bili isključeni (uvećanjem i umanjnjem) iz porezne osnovice temeljem članka 5. stavka 8. Zakona, ali su se stekli uvjeti uključivanja u poreznu osnovicu prema stavku 10. istog članka Zakona u poreznom razdoblju za koje se podnosi godišnja porezna prijava. Naime, prema članku 5. stavku 10. Zakona, nakon proteka roka za naplatu određenih stavki iz stavka 8. toga članka ili po realizaciji stavki koje su dodatno umanjile ili uvećale poreznu osnovicu iz ovoga članka, iste se uključuju u poreznu osnovicu na način propisan Zakonom, vodeći se načelom izbjegavanja dvostrukog oporezivanja i načelom izbjegavanja dvostrukog umanjenja porezne osnovice. Stoga na ovom rednom broju porezni obveznik upisuje, primjerice, iznose prihoda koje je u prethodnim poreznim razdobljima isključio iz porezne osnovice jer nisu bili naplaćeni, a koji su se u poreznom razdoblju realizirali (ostvaren, realiziran primitak u poreznom razdoblju) ili je za naplatu istih nastupila zastara, a porezni obveznik nije postupio pažnjom dobrog gospodarstvenika prema članku 9. stavku 1. Zakona.

Na ovom rednom broju porezni obveznik će iskazati prihode koje je u prethodnom poreznom razdoblju ili razdobljima, temeljem članka 5. stavka 8. Zakona, isključio iz porezne osnovice, dakle koji nisu iskazani na rednom broju 1 Obrasca PD-NN u razdoblju za koje se podnosi porezna prijava, ili su bili iskazani i isključeni u prethodnim poreznim razdobljima.

Prema članku 11. stavku 4. Pravilnika, ukoliko je obveznik poreza na dobit promijenio način utvrđivanja porezne osnovice, te utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu dužan je nakon proteka roka za naplatu ili po realizaciji određenih stavki kojima je uvećana ili umanjena porezna osnovica prema članku 16. stavku 4. Zakona, iste uključiti u poreznu osnovicu na način propisan Zakonom i Pravilnikom. Stoga će na ovom rednom broju porezni obveznik iskazati realizirane, naplaćene prihode (primitke), a za koje je potraživanje nastalo u prethodnim poreznim razdobljima te do prelaska na novčano načelo nisu bila naplaćena i druge stavke kojima je umanjena porezna osnovica iskazana na rednom broju 49 Obrasca PD-NN. Na rednom

9 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 15. u Uputi PU: „Povećanje kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode za koje je iskazan rashod na rednom broju 2 Obrasca PD-NN u prvom koraku su u ukupnom iznosu isključena iz porezne osnovice uvećanjem iskaznom na ovom rednom broju, a po realizaciji (izdatak) uključit će se u poreznu osnovicu na rednom broju 27 Obrasca PD-NN.“

broju 49 Obrasca PD-NN iskazuju se ukupni iznosi umanjenja, a na ovom rednom broju dio koji je realiziran u poreznom razdoblju.

Prema članku 11. stavku 5. Pravilnika, ukoliko je obveznik poreza na dohodak postao obveznikom poreza na dobit i istovremeno promijenio način utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 7. Zakona, dužan je nakon proteka roka za naplatu ili po realizaciji određenih stavki iz početne bilance koje su navedene u članku 41. stavku 2. Pravilnika, iste uključiti u poreznu osnovicu na način propisan Zakonom i Pravilnikom. Riječ je o primicima koje je porezni obveznik ostvario u poreznom razdoblju i koja potječu iz razdoblja dok je bio obveznik poreza na dohodak, a za koje su se stekli uvjeti uključivanja u poreznu osnovicu.“

Dakle, na ovome rednom broju prvenstveno će se iskazati naplaćena potraživanja iz prethodnih godina te zastarjela potraživanja koja nisu porezno priznata.

U našem primjeru dobit treba povećati za 1.600,00 eura. Navedeni iznos preuzet je:

- *potražne strane konta 1290 i umanjen za PDV koji je sadržan u vrijednosnom usklađenju potraživanja (odnosi se na potraživanja iz prošle godine) = 2.000 – 400 PDV 25% = 1.600 eura.*

17. Ostale korekcije koje povećavaju dobit

U ovaj redni broj upisuju se iznosi ostalih korekcija koje povećavaju dobit, a koja nisu iskazana na drugim brojevima (stavkama) koje uvećavaju dobit ili smanjuju gubitak, kako ne bi došlo do dvostrukog oporezivanja.

18. Ukupna povećanja dobiti / smanjenja gubitka prema novčanom načelu (r. br. 5. do 17.)

Na ovoj poziciji iskazuje se zbroj od rednog broja 5. do rednog broja 17. Obrasca PD-NN.

II.2 Smanjenje dobiti / povećanje gubitka prema novčanom načelu

19. Prihodi (dobici) od vrijednosnih usklađenja financijske imovine

Prihodi (dobiti) od vrijednosnih usklađenja financijske imovine predstavljaju nerealizirane dobitke. S obzirom da ovako evidentirani prihod je nenovčana transakcija, tj. nema utjecaja na osnovicu poreza na dobit kod novčanog načela, potrebno je za njegov iznos smanjiti dobit (ili povećati gubitak).

20. Prihodi od rezerviranja

Prihodi od rezerviranja su prihodi koji nastaju od ukidanja dugoročnih rezerviranja te uvećavaju dobit u računu dobiti i gubitka (knjiženje: 95/765). S obzirom da se radi o nenovčanoj transakciji potrebno je za prihode od rezerviranja smanjiti dobit (ili povećati gubitak).

21. Prihodi od nerealiziranih tečajnih razlika

pozitivne tečajne razlike nastaju svodenjem monetarnih stavki (najčešće kupaca i dobavljača) na srednji tečaj HNB-a na datum bilance (31. prosinca). Radi se o prihodima po osnovu nerealiziranih tečajnih razlika koji predstavljaju nenovčanu transakciju te je potrebno za njihov iznos smanjiti dobiti (ili povećati gubitak).

U našem primjeru dobit treba smanjiti za 20,00 eura. Navedeni iznos preuzet je s potražne strane konta 7762.

22. Prihodi od ostalih nenovčanih transakcija

U ovaj redni broj unose se prihodi od ostalih nenovčanih transakcija koji prethodno nisu navedeni. Iznos se upisuje ukoliko je porezni

obveznik iskazao prihode od ostalih nenovčanih transakcija u poreznom razdoblju na rednom broju 1 Obrasca PD-NN.

23. Povećanje potraživanja od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka obveze PDV-a)

U ovaj redni broj upisuju se povećanja potraživanja od poslovnih aktivnosti. To se prvenstveno odnosi na potraživanja od kupaca za prodanu robu i usluge, ali se unose i ostala potraživanja od poslovnih aktivnosti (npr. potraživanja od zaposlenih).¹⁰ Ovdje se upisuje i povećanja potraživanja za dane predujmove.¹¹

U ovaj redni broj unosi se iznos ukupno nastalih povećanja potraživanja tijekom poreznog razdoblja te je potrebno upisati iznos s dugovne strane konta određenog potraživanja (npr. potraživanja od kupaca).

Ako je poduzetnik obveznik PDV-a, onda se iznos povećanja potraživanja treba umanjiti za PDV (naravno ako je PDV sadržan u potraživanju). Kod potraživanja koja u sebi NE sadrže PDV (npr. prijenos porezne obveze, oslobođenja iz čl. 40. Zakona o PDV-u) ne treba ih umanjivati.

Iznos povećanja potraživanja treba umanjiti i za iznos povećanja kamata (zateznih, redovnih) ako su te kamate uključene u potraživanje.

U našem primjeru dobit treba smanjiti za 137.480,00 eura. Navedeni iznos preuzet je s dugovne strane konta 120 i umanjen za PDV koji je sadržan u potraživanju:

- *150.000 – PDV 30.000 = 120.000 eura,*
- *12.500 – PDV 2.500 = 10.000 eura,*

te je uzet iznos 7.480 eura s dugovne strane konta 121 (iznos bez tečajnih razlika).

$$120.000 + 10.000 + 7480 = 137.480,00 \text{ eura.}$$

24. Povećanje kratkotrajnih potraživanja po osnovi kamata priznatih u prihode (od svih aktivnosti)

U ovaj redni broj upisuju se povećanja kratkotrajnih potraživanja po osnovu kamata koje su evidentirane u prihode.¹² Navedeno se odnosi na redovne i zatezne kamate.

U ovaj redni broj unosi se iznos ukupno nastalih povećanja potraživanja po osnovi kamata tijekom poreznog razdoblja a podatak se uzima s dugovne strane onih konta koja se odnose na potraživanje za kamate (redovne i zatezne).

U našem primjeru podatak se uzima s dugovne strane konta 1870 što iznosi 42,00 eura.

10 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 23. U uputi PU: „Potraživanja koja je porezni obveznik po osnovi navedenih aktivnosti iskazao u prihodima na rednom broju 1 Obrasca PD-NN, u prvom koraku su isključena iz porezne osnovice umanjenjem iskazanim na ovom rednom broju. Novčano načelo slijedi načelo blagajne kod obrtnika obveznika poreza na dohodak, te se prihodi uključuju u poreznu osnovicu po realizaciji (primitak). Naplaćena potraživanja za koja su se stekli uvjeti uključivanja u poreznu osnovicu iskazat će se uvećanjem na rednom broju 11 Obrasca PD-NN.,“

11 NE upisuju se povećanja danih predujmova za nabavku dugotrajne imovine.

12 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 24. U uputi PU: „Potraživanja koja je porezni obveznik po osnovi navedenih aktivnosti iskazao u prihodima na rednom broju 1 Obrasca PD-NN, u prvom koraku su isključena iz porezne osnovice umanjenjem iskazanim na ovom rednom broju. Naplaćena potraživanja od kamata za koja su se stekli uvjeti uključivanja u poreznu osnovicu iskazat će se na rednom broju 12 Obrasca PD-NN.,“

25. Povećanje vrijednosti zaliha

U ovaj redni broj upisuje se iznos povećanja vrijednosti zaliha tijekom poreznog razdoblja. Podatak se uzima s dugovne strane konta koji se odnosi na zalihe.¹³

U našem primjeru podatak se uzima s dugovne strane konta 630 što iznosi 10.000,00 eura.

26. Smanjenje kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka prava na odbitak pretporeza)

U ovaj redni broj upisuju se smanjenje kratkoročnih obveza iz poslovnih aktivnosti, a to se prvenstveno odnosi na obveze prema dobavljačima.

U ovaj redni broj unosi se iznos ukupno nastalih smanjenja kratkoročnih obveza iz poslovnih aktivnosti koji su nastali tijekom poreznog razdoblja (2024. god.) te je potrebno uzeti podatak s dugovne strane konta određene kratkoročne obveze (npr. obveze prema dobavljačima, obveze za članarine turističkim zajednicama). Na ovom rednom broju iskazuju se smanjenja kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti nastalih tijekom poreznog razdoblja (2024. god.) neovisno o priznavanju rashoda po osnovi navedenih aktivnosti (sučeljavanje prihoda i rashoda), npr. za smanjenje obveza za zalihe i slično.¹⁴ Također, na ovom rednom broju iskazuju se i smanjenja obveza po osnovi isplata plaća iz 2024. (neto plaća, obvezni doprinosi, porez na dohodak, prirrez). Na ovom rednom broju upisuje se i smanjena kratkoročnih obveza za primjene predujmova.

Smanjenje kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti iz prijašnjih godina (2023. god. i prije) ne upisuju se u ovaj redni broj već ih treba iskazati na red. br. 28.- Iznos umanjenja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika.

U ovaj redni broj NE upisuje se smanjenje kratkoročnih obveza za nabavu dugotrajne imovine.

Ako je poduzetnik obveznik PDV-a, onda se iznos smanjenja obveze treba umanjiti za PDV koje je poduzetnik koristio kao pretporez. Ako poduzetnik po ulaznom računu ne može koristiti pretporez (npr. račun za reprezentaciju) onda iznos obveze na treba umanjivati za PDV. Također kod obveza koje u sebi NE sadrže PDV (npr. računi od „malih poreznih obveznika“) ne treba ih umanjivati.

Iznos smanjenja kratkoročnih obveza treba umanjiti i za iznos kamata (zateznih, redovnih) ako su te kamate uključene u obveze.

U našem primjeru dobit treba smanjiti za 93.200,00 eura. Navedeni iznos preuzet je:

- s dugovne strane konta 220 i umanjen za PDV koji je korišten kao pretporez = $1.000 (1.250 - 250 \text{ PDV}) + 800 (1.000 - 100 \text{ PDV}) + 100$ (ne treba umanjivati za PDV jer nije korišten pretporez—račun za reprezentaciju) = $1.900,00$ eura – svi plaćeni računi odnose na obveze koje su nastale u 2024. godini,
- s dugovne strane konta 2661 – Obveze za članarine turističkim zajednicama = $300,00$ eura – plaćena članarina za 2024. god.,

13 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 24. u Uputi PU: „Poreznom obvezniku koji poreznu osnovicu utvrđuje prema novčanom načelu, troškovi odnosno rashodi nabavne vrijednosti zaliha priznaju se prilikom smanjenja obveza za iste, dakle, u trenutku nastanka izdatka, što može biti prije ili nakon što se po osnovi zaliha sukladno računovodstvenim propisima iskazuju rashodi na rednom broju 2 Obrasca PD-NN. Na ovom rednom broju iskazuje se umanjenje za iznos povećanja zaliha, isti iznos je uključen i u povećanje na rednom broju 14 Obrasca PD-NN.“

14 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 26. u Uputi PU: „Rashode koje je porezni obveznik po osnovi obveza od navedenih aktivnosti iskazao na rednom broju 2 Obrasca PD-NN, u prvom koraku su isključeni iz porezne osnovice uvećanjem iskaznom na rednom broju 14 Obrasca PD-NN, a oni koji su realizirani, na ovom rednom broju se uključuju u poreznu osnovicu kao realizirani rashod (izdatak), jer je došlo do realizacije (do izdatka).“

- s dugovne strane skupine konta 27 – Obveze za plaće (neto, doprinosi, porez, prirrez) = $91.000,00$ eura – plaćena plaća za 2024. godinu.

27. Smanjenje kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode (od svih aktivnosti)

U ovaj redni broj upisuju se smanjenja kratkoročnih obveza po osnovu kamata koje su evidentirane u rashode.¹⁵ Navedeno se odnosi na redovne i zatezne kamate.

U ovaj redni broj unosi se iznos smanjenja kratkoročnih obveza po osnovi kamata nastali tijekom poreznog razdoblja (2024. god.) a podatak se uzima s dugovne strane onih konta koja se odnose na obveze za kamate (redovne i zatezne).

Smanjenje kratkoročnih obveza po osnovu kamata iz prijašnjih godina (2023. god. i prije) ne upisuju se u ovaj redni broj već ih treba iskazati na red. br. 28.- Iznos umanjenja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika.

28. Iznos umanjenja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika

Prema Uputi PU: „na ovom rednom broju porezni obveznik iskazuju ukupne iznose umanjenja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika (obuhvaća isključene stavke iz prethodnih poreznih razdoblja koje se umanjenjem porezne osnovice uključuju u poreznom razdoblju). Prema članku 11 b. stavku 3. porezni obveznik koji utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu, dužan je istu uvećati ili umanjiti za određene nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke/gubitke te određene novčane transakcije i realizirane dobitke/gubitke koji su u prethodnim poreznim razdobljima bili isključeni (uvećanjem i umanjnjem) iz porezne osnovice temeljem članka 5. stavka 8. Zakona, ali su se stekli uvjeti uključivanja u poreznu osnovicu prema stavku 10. članka Zakona u poreznom razdoblju za koje se podnosi godišnja porezna prijava. Naime, prema članku 5. stavku 10. Zakona, nakon proteka roka za naplatu određenih stavki iz stavka 8. toga članka ili po realizaciji stavki koje su dodatno umanjile ili uvećale poreznu osnovicu iz istoga članka Zakona, iste se uključuju u poreznu osnovicu na način propisan Zakonom, vodeći se načelom izbjegavanja dvostrukog oporezivanja i načelom izbjegavanja dvostrukog umanjenja porezne osnovice. Stoga na ovom rednom broju porezni obveznik upisuje primjerice iznose rashoda koje je u prethodnim poreznim razdobljima isključio iz porezne osnovice jer nisu plaćeni, a koji su se u poreznom razdoblju realizirali (ostvareni izdatak u poreznom razdoblju).

Prema članku 11.b stavku 4. Pravilnika, ukoliko je obveznik poreza na dobit promijenio način utvrđivanja porezne osnovice, te utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu dužan je nakon proteka roka za naplatu ili po realizaciji određenih stavki kojima je uvećana ili umanjena porezna osnovica prema članku 16. stavku 4. Zakona, iste uključiti u poreznu osnovicu na način propisan Zakonom i Pravilnikom. Stoga će na ovom rednom broju porezni obveznik iskazati realizirane plaćene rashode (izdatke) za koje je obveza nastala u prethodnim poreznim razdobljima, a do prelaska na novčano načelo nisu bili plaćeni te druge stavke kojim je uvećana porezna osnovica iskazana na rednom broju 45 Obrasca PD-NN. Na rednom broju 45 Obrasca PD-NN iskazuju se ukupni iznosi iz prethodnog razdoblja, a na ovom rednom broju dio koji je realiziran u poreznom razdoblju.

15 Pojašnjenje popunjavanja rednog broj 27. u Uputi PU: „Obveze koje je porezni obveznik po osnovi navedenih aktivnosti iskazao u rashodima na rednom broju 2 Obrasca PD-NN, u prvom koraku su isključena iz porezne osnovice uvećanjem iskaznom na rednom broju 15 Obrasca PD-NN, a ona koja su realizirana, na ovom rednom broju se uključuju u poreznu osnovicu kao realizirani rashod (izdatak), jer je došlo do realizacije.“

Prema članku 11. stavku 5. Pravilnika ukoliko je obveznik poreza na dohodak postao obveznikom poreza na dobit i istovremeno promijenio način utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 7. Zakona dužan je nakon proteka roka za naplatu ili po realizaciji određenih stavki iz početne bilance koje su navedene u članku 41. stavku 2. Pravilnika uključiti u poreznu osnovicu na način propisan Zakonom i Pravilnikom. Riječ je o izdacima koje je porezni obveznik ostvario u poreznom razdoblju i koja potječu iz razdoblja dok je bio obveznik poreza na dohodak.“

Dakle, na ovome rednom broju prvenstveno će se iskazati iznos plaćenih obveza u 2024. godini a koje se odnose na prethodne godine (2023. god. i prije), kao što su primjerice obveze prema dobavljačima, plaće, turistička članarina i druge obveze.

U našem primjeru dobit treba smanjiti za 8.100,00 eura. Navedeni iznos preuzet je:

- s dugovne strane konta 2661 – Obveze za članarine turističkim zajednicama = 100,00 eura – plaćena članarina za 2023. godinu,
- s dugovne strane skupine konta 27 – Obveze za plaće (neto, doprinosi, porez, prirez) = 8.000,00 eura – plaćena plaća za prosinac 2023. godinu.

29. Ostale korekcije koje smanjuju dobit

U ovaj redni broj upisuje se iznos ostalih korekcija koje smanjuju dobit, a koja nisu iskazana na drugim brojevima (stavkama) koje smanjuju dobit ili povećavaju gubitak kako ne bi došlo do dvostrukog oporezivanja.

30. Ukupna smanjenja dobiti / povećanja gubitka prema novčanom načelu (r. br. 19. do 29.)

Na ovoj poziciji iskazuje se zbroj od rednog broja 19. do rednog broja 29. Obrasca PD-NN.

4. Ostale pozicije Obrasca PD-NN

Nakon svođenja dobiti (ili gubitka) na novčano načelo, potrebno je poreznu osnovicu dodatno umanjiti ili povećati za propisane stavke. To su one iste stavke koje se nalaze i u Obrascu PD. To su primjerice stavke koje povećavaju poreznu osnovicu za 50% troškova reprezentacije, za 50% troškova osobnih vozila i razne druge nepriznate rashode, kao i stavke koje smanjuju porezne osnovice kao što su primjerice prihodi od dividendi, prihodi od naknadno naplaćenih potraživanja itd. O popunjavanju ovih pozicija detaljnije pišemo u idućem broju RiPup-a u okviru članka „Prijava poreza na dobit (Obrazac PD) za 2024.“

Bitno je naglasiti da, za razliku od unošenja nepriznatih rashoda u Obrazac PD, u Obrazac PD-NN unose se samo nepriznati rashodi koji su plaćeni (podmireni). Navedeno ne vrijedi samo za nepriznate rashode koji nisu povezani s plaćanjem (kao npr. amortizacija, inventurni manjkovi).

Primjerice, u našem primjeru imali smo troškove reprezentacije 100,00 eura koji su tijekom godine plaćeni. S obzirom da je reprezentacija nepriznata 50%, iznos od 50,00 eura povećava poreznu osnovicu i unosi se na redni broj 32. Obrasca PD-NN. Da tijekom godine trošak reprezentacije nije bio plaćen ne bi se unosi na redni broj 32 te godine, nego tek u nekoj idućoj godini kada bi došlo do stvarnog plaćanja.

Nakon dodatnog uvećanja i umanjenja porezne osnovice, obračunavaju se porezne olakšice, oslobođenja i poticaji ako ih porezni obveznik ima. Obračunavaju se na isti način kako je to propisano i kod popunjavanja Obrasca PD. Napominjemo da porezni obveznik koji utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu u izračun:

- opravdanih troškova obrazovanja i izobrazbe uključuje samo plaćane troškove odnosno one za koje se priznaje izdatak,
- državne potpore uključuje samo plaćane troškove odnosno one za koje se priznaje izdatak.

U nastavku Obrasca PD-NN utvrđuje se porezna obveza.

3.1. Napomena vezana uz priznavanje amortizacije

Kod poreznog obveznika koji utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu obračunata amortizacija uključena je u redni broj 2. (ukupni rashodi) Obrasca PD-NN. Ta se amortizacija više ne korigira jer se za njeno priznavanje ne primjenjuje novčano načelo, već načelo nastanka događaja.

3.2. Prijenos poreznog gubitka

Na kraju Obrasca PD-NN, kao njegov sastavni dio, nalazi se i tabelarni pregled: „X. PREGLED NEISKORIŠTENIH PRAVA NA PRIJENOS GUBITKA PREMA GODINAMA NASTANKA“ gdje se upisuju i podaci o neiskorištenom pravu na prijenos gubitka prema godinama (poreznim razdobljima do jedne godine) nastanka gubitka koji sadrži podatke o: prenesenim poreznim gubicima, dobiti poreznog razdoblja, gubitku iz poreznog razdoblja i iznosu prijenosa gubitka u naredno porezno razdoblje.

U uputi Porezne uprave od 17. svibnja 2020. (Klasa: 410-23/19-16/1, Ur. broj 513-07-21-01-19-1) navodi se sljedeće:

Dakle, porezni obveznik koje utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu, može koristiti prenesene porezni gubitak iz pet prethodnih godina, neovisno u kojem je sustavu oporezivanja prethodnih godina nastao porezni gubitak.

3.3. Stopa poreza na dobit za 2024. godinu

Porez na dobit plaća se na utvrđenu poreznu osnovicu po stopi:

- 10% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 1.000.000,00 eura, ili
- 18% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi veći od 1.000.000,00 eura.

Stopa poreza na dobit od 10% ili 18% upisuje na red. br. 60. „Porezna stopa (čl. 28. Zakona)“ ovisno o visini ostvarenih prihoda iskazanih na rednom broju 1. umanjenom za iznos iskazan na red. br. 48. „Potpore u slučaju posebnih okolnosti (čl. 6. st. 6. Zakona)“.

3.4. Popunjavanje novog dodatka u obrascu vezano za rashode darovanja

Novina je da se u Obrazac PD-NN za 2024. popunjava novi doatak pod nazivom „XI. RASHODI DAROVANJA“. U tom dodatku popunjavaju se sljedeći redne brojeve:

- 1) Ukupan iznos darovanja za svrhe iz čl. 7. st. 7. Zakona o porezu na dobit, isključujući darovanja iz članka 30. st. 2. i 4. Pravilnika, a u podtočkama 1.1. i 1.2. upisuje se:
 - 1.1) postotak udjela rashoda darovanja u ukupnim prihodima prethodnog poreznog razdoblja,
 - 1.2) postotak udjela rashoda darovanja u ukupnim prihodima poreznog razdoblja.
- 2) Ukupan iznos rashoda darovanja hrane prema čl. 30. st. 4. Pravilnika.
- 3) Ukupan iznos rashoda darovanja za svrhe iz čl. 7. st. 8. Zakona te naziv primatelja, osobni identifikacijski broj (OIB) i iznos rashoda darovanja po svakom primatelju.

- 4) Ukupan iznos darovanja – iskazuje se ukupno zbrojeni iznos darovanja rednog broja 1., 2. i 3.
5) Ukupan iznos porezno priznatih rashoda darovanja.

4. Praktični primjer popunjavanja Obrasca PD-NN

Kako bi pojasnili utvrđivanje osnovice poreza na dobit prema novčanom načelu u Obrascu PD-NN u nastavku dajemo konkretan primjer. Pojašnjenja vezano za popunjavanje pojedinih pozicija Obrasca PD-NN za ovaj primjer dana su okviru prethodne točke 3. (Svođenje dobiti/gubitka na poreznu osnovicu prema novčanom načelu).

Primjer 1. (poduzetnik je obveznik PDV-a):

Saldo 0304 – Uredski namještaj = 5.000,00 eura
Saldo 1000 – Žiro račun = 13.100,00 eura
Saldo 1200 – Potraživanje od kupaca u tuzemstvu = 2.000,00 eura

Saldo 220 – Obveze prema dobavljačima = 1.000,00 eura
Saldo 2661 – Obveze za članarine turističkim zajednicama = 100,00 eura
Saldo 27 – Obveze za plaće (neto, doprinosi, porez, prirez) = 8.000,00 eura

- Saldo 630 – Zaliha robe = 10.000,00 eura
Saldo 9010 – Upisani kapital = 21.000,00 eura
- 1) Ispostavljen je račun kupcu „A“ na ukupni iznos 150.000,00 eura (120.000 eura + PDV 25% 30.000 eura) za pružene usluge poslovnog savjetovanja.
 - 2) Dobiven je račun od dobavljača „B“ za zakup poslovnog prostora u iznosu 1.250,00 eura (1.000 eura + PDV 25% 250 eura).
 - 3) Kupac „A“ je platio 90% računa, tj. uplatio je 135.000,00 eura.
 - 4) Plaćen je račun dobavljaču „B“ u iznosu 1.250,00 eura (1.000 eura + PDV 25% 250 eura).
 - 5) Dobiven je račun od dobavljača „C“ za knjigovodstvene usluge u vrijednosti 2.500,00 eura (2.000 eura + PDV 25% 500 eura).
 - 6) Djelomično plaćen račun za knjigovodstvene usluge dobavljaču „C“ u iznosu 1.000,00 eura.
 - 7) Tijekom 2024. godine obračunate su plaće za tu godinu u iznosu 100.000,00 eura.
 - 8) Tijekom 2024. godine isplaćene su plaće za mjesec prosinac 2024. 8.000,00 eura i plaće od mjeseca siječnja do studenog 2024. u ukupnom iznosu 91.000,00 eura.
 - 9) Dobiven je račun od dobavljača „D“ za reprezentaciju (konzumaciju jela i pića) u iznosu 100,00 eura (80 eura + PDV 25% 20 eura).
 - 10) Plaćen je račun dobavljaču „D“ za reprezentaciju u cijelosti u iznosu 100,00 eura.
 - 11) Kupljena je roba od dobavljača „E“ u iznosu 12.500,00 eura. Dobavljač „E“ je ispostavio račun u iznosu 12.500,00 eura (10.000 eura + PDV 25% 2.500 eura).
 - 12) Prodana je roba kupcu „F“ u iznosu 12.500,00 eura (10.000 eura + PDV 25% 2.500 eura).
 - 13) Razdužena je zaliha za prodanu robu kupcu „F“ u iznosu 6.000,00 eura.
 - 14) Na početku mjeseca prosinca dana je pozajmica s žiro računa drugom nepovezanom društvu „G“ u iznosu 10.000,00 eura. Ugovorena je redovna kamata po stopi 5% godišnje.
 - 15) Za mjesec prosinac obračunata je kamata društvu „G“ u iznosu 42,00 eura.
 - 16) Izvršena je usluga i ispostavljen je račun ino društvu „X“ u vrijednosti 8.187,61 dolara (tečaj 1 euro = 1,0946 dolar) što iznosi

7.480,00 eura. Na računu nije obračunat PDV jer je izvršen prijenos porezne obveze (sukladno čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u).

17) Na dan 31.12. obračuna te tečajna razlika na potraživanje od ino društva. Tečaj na 31.12. je 1 eur = 1,091681 eura. Tečajna razlika iznosi 20,00 eura (7.500 – 7.480).

18) Obračunata je amortizacija uredske opreme za 2024. godinu u iznosu 500,00 eura.

19) Vrijednosno je usklađeno potraživanje od kupca 2.000,00 eura (1.600,00 eura + PDV 25% 400,00 eura).

20) Izvršeno je rezerviranje za otpremnine u iznosu 10.000,00 eura. Rezerviranje je porezno priznati rashod.

21) Obračunata je članarina turističkoj zajednici za tekuću godinu u iznosu 600,00 eura.

22) Plaćena je članarina turističkoj zajednici za prethodnu godinu 100,00 eura i za tekuću godinu 300,00 eura, tj. sveukupno je plaćena članarina turističkoj zajednici 400,00 eura.

0304 – Uredska oprema		0324 – Amortizacija uredske opreme	
S ^o 5.000,00			500,00 (18)
1000 – Žiro račun		1200 – Potraživanje od kupaca	
S ^o 13.100,00	1.250,00 (4)	S ^o 2.000,00	135.000,00 (3)
(3) 135.000,00	1.000,00 (6)	(1) 150.000,00	
	8.000,00 (8a)	(12) 12.500,00	
	91.000,00 (8b)		
	100,00 (9)		
	10.000,00 (14)		
	100,00(22a)		
	300,00(22b)		
1290 – Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca		1210 – Potraživanje od kupaca u inozemstvu	
	2.000,00 (19)	(16) 7.480,00	
		(12) 20,00	
1560 – Dani zajmovi nepovezanim poduzetnicima		160 – Pretporez	
(14) 10.000,00		(2) 250,00	
		(5) 500,00	
		(11) 2.500,00	
1870 – Potraživanja za kamate na zajmove		220 – Obveze prema dobavljačima	
(15) 42,00		(4) 1.250,00	1.000,00 So
		(6) 1.000,00	1.250,00 (2)
		(9) 100,00	2.500,00 (5)
			100,00 (9)
			12.500,00 (11)
260 – Obveza za PDV		27 – Obveze za plaće (neto, doprinosi, porez, prirez)	
	30.000,00 (1)	(8a) 8.000,00	8.000,00 S ^o
	2.500,00 (10)	(8b) 91.000,00	100.000,00 (7)
2661 – Obveze za članarine turističkim zajednicama		414 – Troškovi zakupa poslovnog prostora	
(22a) 100,00	100,00 S ^o	(2) 1.000,00	
(22b) 300,00	600,00 (21)		

419 – Knjigovodstvene usluge	420 – Rezerviranja za otpremnine	710 – Nabavna vrijednost prodane robe	7193 - Vrijednosno usklađenje kratkotrajnih potraživanja od kupaca
(5) 2.000,00	(20) 10.000,00	(13) 6.000,00	(19) 2.000,00
430 – Trošak amortizacije	430 – Trošak amortizacije	7560- Prihodi od prodaje robe	7524- Prihodi od usluga
(18) 500,00	(18) 500,00	10.000,00 (12)	120.000,00 (1) 7.480,00 (16)
450 – Troškovi reprezentacije	4562 – Članarina turističkim zajednicama	7720- Prihodi od ugovorenih kamata	7762- Pozitivne tečajne razlike
(9) 100,00	(21) 600,00	42,00 (15)	20,00 (17)
47 – Trošak plaća (neto, doprinosi, porez, prirez)	630 – Zaliha robe	9010 - Upisani kapital	9701 – Obveze za rezerviranja za otpremnine
(7) 100.000,00	S ^o 10.000,00 (11) 10.000,00	21.000,00 S ^o	(20) 10.000,00

Bruto bilanca na dan 31. 12. 2024.

Konto	Naziv konta	Početno stanje 1.1.2024.		Promet u 2024.		Stanje na dan 31.12.2024.	
		Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
0304	Uredski namještaj	5.000,00				5.000,00	
0324	Amortizacija uredske opreme				500,00		500,00
1000	Žiro račun	13.100,00		135.000,00	111.750,00	36.350,00	
1200	Potraživanja od kupca	2.000,00		162.500,00	135.000,00	29.500,00	
1210	Potraživanja od inozemnih kupaca			7.500,00		7.500,00	
1290	Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca				2.000,00		2.000,00
1560	Dani zajmovi nepovezanim poduzetnicima			10.000,00		10.000,00	
160	Pretporez			3.250,00		3.250,00	
1870	Potraživanja za kamate na zajmove			42,00		42,00	
220	Obveze prema dobavljačima		1.000,00	2.350,00	16.350,00		15.000,00
260	Obveza za PDV				32.500,00		32.500,00
2661	Obveze za članarine turističkim zajednicama		100,00	400,00	600,00		300,00
27	Obveze za plaće (neto, doprinosi, porez, prirez)		8.000,00	99.000,00	100.000,00		9.000,00
414	Troškovi zakupa poslovnog prostora			1.000,00		1.000,00	
419	Knjigovodstvene usluge			2.000,00		2.000,00	
420	Rezerviranja za otpremnine			10.000,00		10.000,00	
430	Trošak amortizacije			500,00		500,00	
450	Trošak reprezentacije			100,00		100,00	
4562	Trošak članarine turističkim zajednicama			600,00		600,00	
47	Trošak plaće (neto, doprinosi, porez, prirez)			100.000,00		100.000,00	
630	Zaliha robe	10.000,00		10.000,00	6.000,00	14.000,00	
710	Nabavna vrijednost prodane robe			6.000,00		6.000,00	
7193	Vrijednosno usklađenje kratkotrajnih potraživanja od kupaca			2.000,00		2.000,00	
7524	Prihodi od usluga				127.480,00		127.480,00
7560	Prihodi od prodaje robe				10.000,00		10.000,00
7720	Prihodi od ugovorenih kamata				42,00		42,00
7762	Pozitivne tečajne razlike				20,00		20,00
9010	Upisani kapital		21.000,00				21.000,00
9701	Obveze za rezerviranja za otpremnine				10.000,00		10.000,00
		30.100,00	30.100,00	552.242,00	552.242,00	227.842,00	227.842,00

OBRAZAC PD-NN

UTVRĐIVANJE POREZNE OSNOVICE I POREZNE OBVEZE

(u eurima i centima)

Red. br.	Opis	Iznos
I. DOBIT/GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA		
1.	UKUPNI PRIHODI	137.542,00
2.	UKUPNI RASHODI	122.200,00
3.	DOBIT (r. br. 1. – r. br. 2.)	15.342,00
4.	GUBITAK (r. br. 2. – r. br. 1.)	
II. SVOĐENJE DOBITI/GUBITKA NA POREZNU OSNOVICU PREMA NOVČANOM NAČELU		
II.1.	POVEĆANJE DOBITI / SMANJENJE GUBITKA PREMA NOVČANOM NAČELU	
5.	Rashodi (gubici) od vrijednosnih usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	
6.	Rashodi (gubici) od vrijednosnih usklađenja financijske imovine	
7.	Rashodi vrijednosnog usklađenja potraživanje od kupaca za isporučena dobra i obavljene usluge	2.000,00
8.	Rashodi od rezerviranja	10.000,00
9.	Rashodi od nerealiziranih tečajnih razlika	
10.	Rashodi od ostalih nenovčanih transakcija	
11.	Smanjenje potraživanja od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka obveze PDV-a)	108.000,00
12.	Smanjenje kratkotrajnih potraživanja po osnovi kamata priznatih u prihode (od svih aktivnosti)	
13.	Smanjenje vrijednosti zaliha	6.000,00
14.	Povećanje kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka prava na odbitak pretporeza)	13.700,00
15.	Povećanje kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode (od svih aktivnosti)	
16.	Iznos uvećanja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika	1.600,00
17.	Ostale korekcije koje povećavaju dobit	
18.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA PREMA NOVČANOM NAČELU (r. br. 5. do 17.)	241.300,00
II.2.	SMANJENJE DOBITI / POVEĆANJE GUBITKA PREMA NOVČANOM NAČELU	
19.	Prihodi (dobici) od vrijednosnih usklađenja financijske imovine	
20.	Prihodi od rezerviranja	
21.	Prihodi od nerealiziranih tečajnih razlika	20,00
22.	Prihodi od ostalih nenovčanih transakcija	
23.	Povećanje potraživanja od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka obveze PDV-a)	137.480,00
24.	Povećanje kratkotrajnih potraživanja po osnovi kamata priznatih u prihode (od svih aktivnosti)	42,00
25.	Povećanje vrijednosti zaliha	10.000,00
26.	Smanjenje kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti (bez učinka kamata i bez učinka prava na odbitak pretporeza)	93.200,00
27.	Smanjenje kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode (od svih aktivnosti)	
28.	Iznos umanjenja prema članku 11.b stavcima 3., 4. i 5. Pravilnika	8.100,00
29.	Ostale korekcije koje smanjuju dobit	
30.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA PREMA NOVČANOM NAČELU (r. br. 19. do 29.)	248.842,00
III. POVEĆANJE DOBITI / SMANJENJE GUBITKA		
31.	Amortizacija (čl. 12. st. 13., 16., 17., 18. i 19. Zakona)	
32.	50% realiziranih troškova za reprezentaciju (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)	50,00
33.	Iznos porezno nepriznat realizirani trošak za osobni prijevoz (čl. 7. st. 1. t. 4. Zakona)	
34.	Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore (čl. 7. st. 1. t. 5. Zakona)	
35.	Izdaci po osnovi realiziranih rashoda utvrđenih u postupku nadzora, realizirani troškovi za prisilnu naplatu poreza i drugih davanja i realizirani troškovi za zatezne kamate između povezanih osoba (čl. 7. st. 1. t. 6., 8. i 12. Zakona)	
36.	Dobit kontroliranog inozemnog društva (čl. 30.b i 30c Zakona)	
37.	Realizirani troškovi po osnovi kazni za prekršaje i prijestupe (čl. 7. st. 1. t. 7. Zakona)	

Red. br.	Opis	Iznos
38.	Realizirani prekoračeni troškovi zaduživanja (čl. 30.a Zakona)	
39.	Realizirani troškovi za povlastice i druge oblike imovinskih koristi (čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona)	
40.	Realizirani troškovi za darovanja iznad propisanih svota (čl. 7. st. 1. t. 10. Zakona)	
41.	Realizirani troškovi za kamate na zajmove dioničara i članova društva (čl. 8. Zakona)	
42.	Realizirani troškovi za kamate između povezanih osoba (čl. 14. Zakona)	
43.	Amortizacija iznad propisanih stopa (čl. 12. st. 5. i 6. Zakona i čl. 22. Pravilnika)	
44.	Povećanje porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 1. Zakona na utvrđivanje porezne osnovice prema stavku 7. istog članka Zakona odnosno prema članku 16. stavku 4. Zakona	
45.	Povećanje porezne osnovice po osnovi svih drugih realiziranih rashoda i drugih povećanja (čl. 7. st. 1. t. 13. Zakona i čl. 17. st. 5., 6. i 7. Zakona) te povećanje dobiti po osnovi prestanka prava na prijenos poreznog gubitka (čl. 17. st. 5., 6. i 7. Zakona)	
46.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA (red. br. 31. do 45.)	50,00
IV. SMANJENJE DOBITI / POVEĆANJE GUBITKA		
47.	Prihodi od primljenih ili iskazanih dividendi i udjela u dobiti (čl. 6. st. 1. t. 1. Zakona)	
48.	Potpore u slučaju posebnih okolnosti (čl. 6. st. 6. Zakona)	
49.	Smanjenje porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 1. Zakona na utvrđivanje porezne osnovice prema stavku 7. istog članka Zakona odnosno prema članku 16. stavku 4. Zakona	
50.	Realizirani rashod, gubitak ili prihod koji nije bio uključen u poreznu osnovicu u prethodnim poreznim razdobljima i trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat	
51.	Ukupni iznos državnih potpora čl. 6. st. 1. t. 5. Zakona (r. br. 51.1. i r. br. 51.2.)	
51.1.	Državna potpora po osnovi realiziranog troška za obrazovanje i izobrazbu (čl. 14. Pravilnika)	
51.2.	Državna potpora po osnovi realiziranog troška za istraživačko razvojne projekte (čl. 15. Pravilnika)	
52.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA (r. br. 47. do 51.)	
V. POREZNA OSNOVICA		
53.	Dobit / gubitak nakon povećanja i smanjena (r. br. 3. + r. br. 18. - r. br. 30. + r. br. 46. - r. br. 52.) ili (r. br. 4. - r. br. 18. + r. br. 30. - r. br. 46. + r. br. 52.)	7.850,00
54.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
55.	Porezna osnovica (r. br. 53. - r. br. 54.)	7.850,00
VI. POREZNI GUBITAK		
56.	Dobit/gubitak nakon povećanja i smanjena (r. br. 3. + r. br. 18. - r. br. 30. + r. br. 46. - r. br. 52.) ili (r. br. 4. - r. br. 18. + r. br. 30. - r. br. 46. + r. br. 52.)	
57.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
58.	Porezni gubitak za prijenos (r. br. 56. - r. br. 57.)	
VII. POREZNA OBVEZA		
59.	Porezna osnovica (r. br. 55.)	7.850,00
60.	Porezna stopa (čl. 28. Zakona)	10
61.	Porezna obveza (r. br. 59. x r. br. 60.)	785,00
VIII. POREZNE OLAKŠICE, OSLOBOĐENJA I POTICAJI		
62.	Olakšice i oslobođenja za potpomognuta područja (r. br. 63. + r. br. 64.)	
63.	Olakšice i oslobođenja na području Grada Vukovara (čl. 48.a st. 1. Zakona i čl. 42. Pravilnika)	
64.	Olakšice i oslobođenja na području I. skupine (čl. 48.a st. 2. Zakona i čl. 42. Pravilnika)	
65.	Olakšice prema čl. 12., 13., 20. Zakona o poticanju ulaganja i čl. 43.a st. 1. Pravilnika (r. br. 65.1. + r. br. 65.2. + r. br. 65.3. + r. br. 65.4.)	
65.1.	Iznos olakšice za mikropoduzetnike uz primjenu umanjene stope za 50%	
65.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	
65.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 75%	
65.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	
66.	Olakšice prema čl. 31. st. 1. Zakona o poticanju ulaganja i čl. 43.a st. 2. i 3. Pravilnika (r. br. 66.1. + r. br. 66.2. + r. br. 66.3. + r. br. 66.4.)	
66.1.	Iznos olakšice za mikropoduzetnike uz primjenu umanjene stope za 50%	

Red. br.	Opis	Iznos
66.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	
66.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 75%	
66.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	
67.	Ukupni iznos poticanja investicija (r. br. 65. + r. br. 66.)	
68.	Ukupni iznos olakšica, oslobođenja i poticaja (r. br. 62. + r. br. 67.)	
IX. POREZNA OBEVAZNA NAKON ODBITKA OLAKŠICA, OSLOBOĐENJA I POTICAJA		
69.	Porezna obveza (r. br. 61. - r. br. 68.)	785,00
70.	Uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu (čl. 30. Zakona)	
71.	Porezna obveza (r. br. 69. - r. br. 70.)	785,00
72.	Uplaćeni predujmovi	
73.	Razlika za uplatu (r. br. 71. - r. br. 72.)	785,00
74.	Razlika za povrat (r. br. 72. - r. br. 71.)	
75.	Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje	65,42

5. Što se još mora napraviti kod prve prijave poreza na dobit po novčanom načelu

Sukladno čl. 16. Zakona o porezu na dobit, kod prve prijave poreza na dobit po novčanom načelu potrebno je **uvećati dobit (ili smanjiti gubitak)** za sljedeće stavke:

- + obveze prema dobavljačima za robu i usluge (umanjeno za PDV koji je sadržan u obvezi ako je korišten kao pretporez)
- + obveze prema zaposlenima
- + obveze za primljene predujmove od kupaca za robu i usluge
- + pasivna vremenska razgraničenja
- + dugoročna rezerviranja
- + obveze za porez na promet i istovrsne poreze.

Uvećanje dobiti (ili smanjenje gubitka) prikazuje se na rednom broju 44 - *Povećanje porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 1. Zakona na utvrđivanje porezne osnovice prema stavku 7. istog članka Zakona odnosno prema članku 16. stavku 4. Zakona.*

Također, kod prve prijave poreza na dobit po novčanom načelu potrebno je smanjiti dobit (ili uvećati gubitak) za sljedeće stavke:

- vrijednost zatečenih zaliha
- dani predujmovi za robu i usluge
- potraživanja od kupaca za robu i usluge
- potraživanja od kupaca za prodane predmete dugotrajne imovine iz popisa dugotrajne imovine
- aktivna vremenska razgraničenja
- zahtjevi za povrat poreza na promet i istovrsnih poreza.

Smanjenje dobiti (ili uvećanje gubitka) prikazuje se na rednom broju 49 - *Smanjenje porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 1. Zakona na utvrđivanje porezne osnovice prema stavku 7. istog članka Zakona odnosno prema članku 16. stavku 4. Zakona.*

U nastavku dajemo primjer uvećanja i umanjenja utvrđene dobiti kod prve prijave poreza na dobit po novčanom načelu.

Primjer 2:

Pretpostavimo da su svi podaci isti kao i u primjeru 1, s tim da porezni obveznik prijavu poreza na dobit po novčanom načelu podnosi prvi puta. Stoga kod popunjavanja Obrascia PD-NN potrebno je popuniti i redne brojeve 44 i 49.

U našem primjeru potrebno je uvećati dobit za 8.900,00 eura te se taj iznos upisuje u redni broj 44. Navedeni iznos izračunat je na sljedeći način:

STAVKE UVEĆANJA	IZNOS
+ obveze prema dobavljačima za robu i usluge (početni saldo konta 220 = 1.000 eura umanjeno za PDV 200 eura = 800 eura + uvećano za obveze za doprinos za članarine turističkim zajednicama = 100 eura)	900,00
+ obveze prema zaposlenima (plaća za mjesec prosinac prethodne godine)	8.000,00
+ obveze za primljene predujmove od kupaca za robu i usluge	0,00
+ pasivna vremenska razgraničenja	0,00
+ dugoročna rezerviranja	0,00
+ obveze za porez na promet i istovrsne poreze	0,00
Ukupno	8.900,00

Također, potrebno je u našem primjeru umanjiti dobit za 11.600,00 eura te se taj iznos upisuje u redni broj 49. Navedeni iznos izračunat je na sljedeći način:

STAVKE UMANJENJA	IZNOS
- vrijednost zatečenih zaliha	10.000,00
- dani predujmovi za robu i usluge	0,00
- potraživanja od kupaca za robu i usluge	1.600,00
- potraživanja od kupaca za prodane predmete dugotrajne imovine iz popisa dugotrajne imovine	0,00
- aktivna vremenska razgraničenja	0,00
- zahtjevi za povrat poreza na promet i istovrsnih poreza	0,00
Ukupno	11.600,00

U nastavku prikazujemo popunjavanje Obrasca PD-NN (skraćeni prikaz) za navedeni primjer.

OBRAZAC PD-NN

UTVRĐIVANJE POREZNE OSNOVICE I POREZNE OBVEZE

u eurima i centima

Red. br.	Opis	Iznos
I. DOBIT/GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA		
1.	UKUPNI PRIHODI	137.542,00
2.	UKUPNI RASHODI	122.200,00
3.	DOBIT (r. br. 1. – r. br. 2.)	15.342,00
4.	GUBITAK (r. br. 2. – r. br. 1.)	
18.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA PREMA NOVČANOM NAČELU (r. br. 5. do 17.)	241.300,00
30.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA PREMA NOVČANOM NAČELU (r. br. 19. do 29.)	248.842,00
III. POVEĆANJE DOBITI / SMANJENJE GUBITKA		
32.	50% realiziranih troškova za reprezentaciju (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)	50,00
44.	Povećanje porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 1. Zakona na utvrđivanje porezne osnovice prema stavku 7. istog članka Zakona odnosno prema članku 16. stavku 4. Zakona	8.900,00
46.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA (red. br. 31. do 45.)	8.950,00
49.	Smanjenje porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice prema članku 5. stavku 1. Zakona na utvrđivanje porezne osnovice prema stavku 7. istog članka Zakona odnosno prema članku 16. stavku 4. Zakona	11.600,00
52.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA (r. br. 47. do 51.)	11.600,00
V. POREZNA OSNOVICA		
53.	Dobit / gubitak nakon povećanja i smanjenja (r. br. 3. + r. br. 18. - r. br. 30. + r. br. 46. - r. br. 52.) ili (r. br. 4. - r. br. 18. + r. br. 30. - r. br. 46. + r. br. 52.)	5.200,00
54.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
55.	Porezna osnovica (r. br. 53. - r. br. 54.)	5.200,00
VII. POREZNA OBVEZA		
59.	Porezna osnovica (r. br. 55.)	5.200,00

Red. br.	Opis	Iznos
60.	Porezna stopa (čl. 28. Zakona)	10
61.	Porezna obveza (r. br. 59. x r. br. 60.)	520,00
IX. POREZNA OBVEZA NAKON ODBITKA OLAKŠICA, OSLOBOĐENJA I POTICAJA		
69.	Porezna obveza (r. br. 61. - r. br. 68.)	520,00
70.	Uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu (čl. 30. Zakona)	
71.	Porezna obveza (r. br. 69. - r. br. 70.)	520,00
72.	Uplaćeni predujmovi	
73.	Razlika za uplatu (r. br. 71. - r. br. 72.)	520,00
74.	Razlika za povrat (r. br. 72. - r. br. 71.)	
75.	Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje	43,33

5.1. Što je s fizičkom osobom koja je prešla s „dohodaša“ na „dobitaša“ i odmah izjavila da će utvrđivati poreznu osnovicu prema novčanom načelu?

Ukoliko je obveznik poreza na dohodak postao obveznikom poreza na dobit i istovremeno promijenio način utvrđivanja porezne osnovice prema čl. 5. st. 7. Zakona te utvrđuje poreznu osnovicu prema novčanom načelu **na kraju prvog poreznog razdoblja ne uvećava i ne umanjuje poreznu osnovicu** poreza na dobit prema čl. 16. st. 2. i st. 4. Zakona o porezu na dobit, osim stavkama koje su realizirane tijekom poreznog razdoblja te su se stekli uvjeti za uključivanje istih u poreznu osnovicu (kada su prihodi ili rashodi realizirani) odnosno polazeći od primitaka i izdataka. Kod ovih poreznih obveznika način utvrđivanja porezne osnovice prije dodatnih uvećanja i umanjenja je i dalje usporediv (novčano načelo = načelo blagajne), samo je porezni obveznik prelaskom na novčano načelo promijenio način vođenja poslovnih knjiga, te poslovne knjige vodi prema računovodstvenim propisima i prema članku 33. stavku 1. Zakona.¹⁶

5.2. Što treba napraviti kada porezni obveznik prestane utvrđivati poreznu osnovicu prema novčanom načelu

Kada porezni obveznik prestane utvrđivati poreznu osnovicu prema novčanom načelu, obavezan je u prvoj prijavi poreza na dobit po redovnom načelu tj. u Obrascu PD uvećati i umanjiti poreznu osnovicu za propisane stavke.

U Obrascu PD na rednom broju „19–Iznos povećanja porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)“ porezna osnovica se **uvećava** za vrijednosti iz početne bilance iskazane na slijedećim pozicijama:

- 1) vrijednost zatečenih zaliha,
- 2) dani predujmovi za robu i usluge,
- 3) potraživanja od kupaca za robu i usluge,
- 4) potraživanja od kupaca za prodane predmete dugotrajne imovine iz popisa dugotrajne imovine,
- 5) aktivna vremenska razgraničenja,
- 6) zahtjevi za povrat poreza na promet i istovrsnih poreza.

U Obrascu PD na rednom broju „32–Smanjenje dobiti zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)“ porezna osnovica se **umanjuje** za vrijednosti iz početne bilance iskazane na slijedećim pozicijama:

- 1) obveze prema dobavljačima za robu i usluge,
- 2) obveze za primljene predujmove od kupaca za robu i usluge,
- 3) obveze za obračunate, a neisplaćene plaće,
- 4) pasivna vremenska razgraničenja,
- 5) dugoročna rezerviranja,
- 6) obveze za porez na promet i istovrsne poreze.

Bilješke
